

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IR BALTARUSIJOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS

SUTARTIS DĖL BENDRADARBIAVIMO KATASTROFŲ, STICHINIŲ NELAIMIŲ BEI DIDELIŲ AVARIJŲ PREVENCIJOS SRITYJE IR LIKVIDUOJANT JŲ PADARINIUS

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybė, toliau vadinamos Susitariančiosiomis Šalimis,

atsižvelgdamos į Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos sutartį dėl geros kaimynystės ir bendradarbiavimo, pasirašytą 1995 m. vasario 6 d., Konvenciją dėl tarpvalstybinio pramoninių avarių poveikio, pasirašytą 1992 m. kovo 17 d. Helsinkyje;

atsižvelgdamos į Jungtinių Tautų ir kitų tarptautinių organizacijų veiklą, kurią jos vykdo katastrofų, stichinių nelaimių bei didelių avarių prevencijos srityje ir likviduojant jų padarinius, į tarptautinių sutarčių, priimtų remiant minėtoms tarptautinėms organizacijoms ir susijusių su šios Sutarties objektu, nuostatas;

pripažindamos katastrofų, stichinių nelaimių ir didelių avarių grėsmę;

būdamos įsitikinusios, kad Susitariančiosioms Šalims būtina bendradarbiauti katastrofų, stichinių nelaimių bei didelių avarių prevencijos srityje ir likviduojant jų padarinius,

s u s i t a r ė:

1 straipsnis SAVOKOS

Šioje Sutartyje vartojamos sąvokos:

1) **pagalbos prašančioji Šalis** – Susitariančioji Šalis, kurios įgaliotoji institucija prašo kitos Susitariančiosios Šalies įgaliotosios institucijos pagalbos;

2) **pagalbą teikiančioji Šalis** – Susitariančioji Šalis, kurios įgaliotoji institucija vykdo kitos Susitariančiosios Šalies pagalbos prašymą;

3) **katastrofos bei didelės avarijos** (toliau – **katastrofos**) – stichinių jėgų ir žmogaus veiklos ar aplaidumo sukelti padariniai, sukeliantys didelį pavojų ir (arba) darantys žalą žmogaus gyvybei bei sveikatai, turtui ir aplinkai;

4) **gelbėjimo darbai** – veiksmai, kurių tikslas – apsaugoti žmonių gyvybę ir sveikatą bei sušvelninti katastrofų padarytą žalą aplinkai ir turtui;

5) **įranga** – techninės ir transporto priemonės, skirtos pagalbai suteikti, įskaitant jiems eksploatuoti reikalingas medžiagas, gelbėtojų grupės įranga, tarnybiniai šunys ir gelbėtojų grupių narių asmeniniai daiktai;

6) **pagalbai skirtos medžiagos** – būtiniausi daiktai, vaistai ir medikamentai, taip pat vaistai ir medikamentai, kuriuose yra narkotinių ir psichotropinių medžiagų, naudojami katastrofų sukeltiems padariniams sušvelninti ir skirti neatlyginamai išdalyti nukentėjusiems nuo katastrofų;

7) **gelbėtojų grupės** – parengtos ir turinčios įrangą pagalbą teikiančiosios Šalies asmenų grupės, išskyrus ginkluotųjų pajėgų dalinius, siunčiamos teikti pagalbą į pagalbos prašančiosios Šalies valstybės teritoriją;

8) **ekspertas** – pagalbą teikiančiosios Šalies tikros srities specialistas, siunčiamas pagalbai suteikti į pagalbos prašančiosios Šalies valstybės teritoriją.

2 straipsnis SUTARTIES OBJEKTAS

1. Ši Sutartis nustato savanoriškos pagalbos teikimo tvarką įvykus katastrofoms, stichinėms nelaimėms bei didelėms avarijoms, pagalbos teikimo sąlygas ir kitas bendradarbiavimo formas.

2. Kitos bendradarbiavimo formos:

2.1. katastrofos padarinių prognozavimas, prevencija, tyrimas ir vertinimas;

2.2. tarpusavio pagalba aprūpinant gelbėtojų grupes technika ir įranga;

2.3. bendrų mokymų katastrofų prevencijos ir padarinių likvidavimo srityje planavimas ir vykdymas;

2.4. keitimasis patirtimi organizuojant gyventojų pasirengimą veikti katastrofų sąlygomis;

2.5. bendrų konferencijų, seminarų, darbo pasitarimų organizavimas ir rengimas;

2.6. bendras mokslinių tyrimų projektų planavimas, rengimas ir vykdymas, keitimasis moksline ir technine literatūra bei tiriamųjų darbų rezultatais, taip pat technologijomis katastrofų prevencijos srityje ir likviduojant jų padarinius;

2.7. specialistų rengimas kitos Susitariančiosios Šalies valstybės mokymo įstaigose, besimokančiųjų, stažuotojų, dėstytojų, mokslininkų ir specialistų mainai;

2.8. keitimasis informacija, norminiais dokumentais, periodiniais leidiniais, metodine ir kita literatūra, vaizdo ir fotomedžiaga;

2.9. įgaliotųjų institucijų ir kitų organizacijų, įgyvendinančių šią Sutartį, tarpusavio konsultacijos.

3. Siekdamos įgyvendinti šią Sutartį, įgaliotosios institucijos pagal Susitariančiųjų Šalių valstybių įstatymus ir kitus teisės aktus gali naudoti kitokias bendradarbiavimo formas, taip pat pasirašyti reikiamus susitarimus ir sudaryti darbo grupes.

4. Šios Sutarties nuostatos, nustatančios pagalbos teikimą, taikomos ir bendrų mokymų metu.

3 straipsnis **ĮGALIOTOSIOS INSTITUCIJOS**

1. Siekdamos įgyvendinti šią Sutartį, Susitariančiosios Šalys nustato įgaliotąsias institucijas: Lietuvos Respublikoje:

Vidaus reikalų ministerija.

Baltarusijos Respublikoje:

Nepaprastųjų situacijų ministerija;

2. Susitariančiųjų Šalių įgaliotosios institucijos praneša viena kitai apie kitas institucijas, kurios yra įgaliotos bendradarbiauti pagal šią Sutartį bei vykdyti kitas užduotis, taip pat apie šių institucijų kompetencijos pasikeitimus.

4 straipsnis **PAGALBOS PRAŠYMAS**

1. Pagalbos prašančiosios Šalies įgaliotoji institucija pateikia pagalbą teikiančiosios Šalies įgaliotajai institucijai rašytinį arba žodinį prašymą suteikti pagalbą. Žodžiu pateiktą prašymą reikia nedelsiant patvirtinti raštu.

2. Pagalbos prašyme nurodoma prašomos pagalbos forma, mastas ir terminai.

3. Pagalbą teikiančiosios Šalies įgaliotoji institucija nedelsdama organizuoja pagalbą ir informuoja pagalbos prašančiosios Šalies įgaliotąją instituciją apie pagalbos suteikimo galimybes, sąlygas ir mastą.

5 straipsnis **PAGALBOS TEIKIMAS**

1. Pagalba gali būti teikiama siunčiant gelbėtojų grupes ir (arba) ekspertus, tiekiant pagalbai skirtą įrangą ir medžiagas bei perduodant informaciją.
2. Gelbėjimo darbus koordinuoja pagalbos prašančiosios Šalies įgaliotoji institucija.
3. Gelbėjimo darbams katastrofų vietoje vadovauja pagalbos prašančiosios Šalies įgaliotoji institucija.
4. Pagalbos prašančiosios Šalies įgaliotoji institucija praneša gelbėtojų grupių vadovams ir (arba) ekspertams apie situacijos pasikeitimus katastrofų vietoje ir prireikus paskiria toms gelbėtojų grupėms ir (arba) ekspertams vertėjus, teikia jiems kitas paslaugas ir skiria priemonių.
5. Gelbėtojų grupės privalo turėti pakankamai įrangos, kad galėtų atlikti gelbėjimo darbus katastrofos vietoje 72 valandas. Pasibaigus įrangos atsargoms, pagalbos prašančioji Šalis aprūpina nurodytas grupes jų tolesniam darbui reikalingomis priemonėmis.
6. Pagalbos prašančioji Šalis užtikrina nekliudomą pagalbai skirtų medžiagų tiekimą ir neatlygintą paskirstymą nukentėjusiems nuo katastrofos.
7. Baigus pagalbos teikimo darbus, pagalbą teikiančiosios Šalies įgaliotoji institucija išsiunčia pagalbos prašančiosios Šalies įgaliotajai institucijai atliktų darbų ataskaitą. Pagalbos prašančiosios Šalies įgaliotoji institucija išsiunčia pagalbą teikiančiosios Šalies įgaliotajai institucijai galutinę ataskaitą, pateikdama katastrofos charakteristiką ir gelbėjimo darbų rezultatus.
8. Gelbėtojų grupių nariai ir (arba) ekspertai, būdami pagalbos prašančiosios Šalies valstybės teritorijoje, privalo laikytis tos valstybės įstatymų ir kitų teisės aktų.
9. Gelbėtojų grupių nariai ir (arba) ekspertai pagalbos prašančiosios Šalies valstybės teritorijoje gali dėvėti uniformą.

6 straipsnis

ORGANIZACIJŲ BENDRADARBIAVIMAS

Susitariančiosios Šalys ir jų įgaliotosios institucijos remia organizacijų bendradarbiavimą katastrofų prevencijos srityje ir likviduojant jų padarinius.

7 straipsnis

PRANEŠIMAS APIE KATASTROFAS

Susitariančiosios Šalys įsipareigoja nedelsdamos keisti informaciją per įgaliotąsias institucijas arba jų paskirtas kitas institucijas rusų ir (arba) anglų kalbomis apie katastrofų grėsmę ir padarinius, kurie gali išplisti kitos Susitariančiosios Šalies valstybės teritorijoje.

8 straipsnis

VALSTYBĖS SIENOS KIRTIMAS

Gelbėtojų grupių nariai ir (arba) ekspertai valstybės sieną kerta valstybės sienos perėjimo punktuose, turėdami dokumentus, leidžiančius kirsti valstybės sieną, sąrašus, patvirtintus įgaliotosios institucijos, ir vizas. Vizos išduodamos nemokamai skubos tvarka valstybės sienos perėjimo punktuose.

9 straipsnis

PAGALBAI SKIRTOS ĮRANGOS IR MEDŽIAGŲ VEŽIMAS PER VALSTYBĖS SIENĄ

1. Susitariančiosios Šalys suteikia galimybę prioriteto tvarka įvežti ir išvežti pagalbai skirtą įrangą ir medžiagas. Gelbėjimo grupės vadovas ir (arba) ekspertai, kirsdami valstybės sieną, privalo pagalbos prašančiosios Šalies muitinės institucijoms pateikti vežamos pagalbai skirtos įrangos ir medžiagų sąrašą (toliau – sąrašas).

2. Neatidėliotinais atvejais įvežant sąrašo galima nepateikti, tačiau jis turi būti nusiųstas muitinės institucijai ne vėliau kaip per 30 dienų nuo pagalbai skirtos įrangos ir medžiagų įvežimo į pagalbos prašančiosios Šalies valstybės teritoriją. Šios dalies nuostatos netaikomos įvežamiems medikamentams, kuriuose yra narkotinių ir psichotropinių medžiagų. Apie neatidėliotinus atvejus Susitariančiųjų Šalių įgaliotosios institucijos informuoja savo valstybių muitinės institucijas.

3. Įvežama pagalbai skirta įranga ir medžiagos visiškai neapmokestinamos muitais, mokesčiais ir rinkliavomis su sąlyga, kad nepanaudota pagalbai skirta įranga ir medžiagos bus išvežtos per 30 dienų nuo pagalbos teikimo pabaigos. Reikalavimas išvežti netaikomas pagalbai skirtai įrangai ir medžiagoms, panaudotoms teikiant pagalbą. Pagalbai skirtai įrangai ir medžiagoms, neišvežtoms laiku, taikomos teisės normos pagal pagalbos prašančiosios Šalies valstybės įstatymus ir kitus teisės aktus. Pagalbą teikiančioji Šalis atleidžiama nuo prievolės užtikrinti muitų sumokėjimą (pateikti skolos muitinei atlyginimo garantiją) dėl pagalbai skirtos įrangos ir medžiagų.

4. Su įvežimu (išvežimu) susiję draudimai ir apribojimai netaikomi pagalbai skirtai įrangai ir medžiagoms. Draudžiama įvežti ginklus ir šaudmenis. Leidžiama įvežti (išvežti) sprogmenis, skirtus gelbėjimo darbams.

5. Jeigu įranga įgaliotųjų institucijų susitarimu lieka kaip pagalbai skirtos medžiagos pagalbos prašančiosios Šalies valstybės teritorijoje arba dėl kitų priežasčių, apie tai pagalbos prašančiosios Šalies įgaliotoji institucija nedelsdama praneša savo valstybės muitinės institucijai.

6. Naudojant transporto priemones pagalbai teikti pagal šią Sutartį, nereikia leidimo tarptautiniams vežimams ir draudimui, taip pat nereikia mokėti už naudojimąsi automagistralėmis, greitkeliais ir kitais automobilių keliais. Šios transporto priemonės turi turėti atitinkamas emblemas.

7. Gelbėtojų grupės ir (arba) ekspertai pagalbos prašančiosios Šalies valstybės teritorijoje turi teisę naudotis savo skiriamaisiais ir įspėjamaisiais ženklais bei įranga.

8. Tarnybinių šunų vežimo per sieną ir jų laikymo pagalbos prašančiosios Šalies valstybės teritorijoje tvarką nustato pagalbos prašančiosios Šalies karantino taisyklės.

10 straipsnis

MEDIKAMENTŲ, KURIUOSE YRA NARKOTINIŲ IR PSICHOTROPINIŲ MEDŽIAGŲ, NAUDOJIMAS

1. Medikamentai, kuriuose yra narkotinių ir psichotropinių medžiagų, gali būti įvežami medicinos pagalbai teikti, o juos naudoti gali kvalifikuotas medicinos personalas pagal pagalbą teikiančiosios Šalies valstybės įstatymus ir kitus teisės aktus. Pagalbos prašančioji Šalis turi teisę kontroliuoti šių medikamentų naudojimą savo valstybės teritorijoje.

2. 9 straipsnio 4 ir 5 dalių nuostatos taip pat taikomos įvežant medikamentus, kuriuose yra narkotinių ir psichotropinių medžiagų, į pagalbos prašančiosios Šalies valstybės teritoriją ir išvežant nepanaudotus medikamentus.

3. Nepanaudotiems medikamentams, kuriuose yra narkotinių ir psichotropinių medžiagų ir kurie gali būti išvežti iš pagalbos prašančiosios Šalies valstybės teritorijos, taikomos teisės normos pagal pagalbos prašančiosios Šalies valstybės įstatymus ir kitus teisės aktus.

4. Medikamentų, kuriuose yra narkotinių ir psichotropinių medžiagų, įvežimas (išvežimas) neįtraukiamas į statistikos ataskaitas, pateikiamas Jungtinių Tautų Narkotikų kontrolės tarybai. Abi Susitariančiosios Šalys, iš kurių atsargų buvo panaudotos narkotinės ir psichotropinės medžiagos, įtraukia jas į statistikos ataskaitas.

11 straipsnis

ORLAIVIŲ NAUDOJIMAS

1. Gelbėtojų grupėms ir (arba) ekspertams, pagalbai skirtai įrangai ir medžiagoms vežti bei tiesiogiai teikiant pagalbą gali būti naudojami orlaiviai.

2. Viena Susitariančioji Šalis suteikia teisę orlaiviui, kuris veža gelbėtojų grupes ir (arba) ekspertus, pagalbai skirtą įrangą bei medžiagas ir kuris kyla iš kitos Susitariančiosios Šalies valstybės teritorijos, pasinaudoti oro koridoriais pagal tarptautines sutartis ir navigacijos taisykles, kilti ir leisti oro uostuose, nusileidimo aikštelėse, gelbėjimo darbų vietose. Šiuo atveju pagalbos prašančiosios Šalies valstybės sienos apsaugos tarnybos ir muitinės institucijos pagal iškvietimą atlieka pasienio ir muitinės kontrolę orlaivio nusileidimo vietoje.

3. Apie ketinimą panaudoti orlaivius būtina iš anksto pranešti pagalbos prašančiosios Šalies įgaliotajai institucijai kartu pateikiant informaciją apie:

3.1. orlaivio rūšį ir tipą;

3.2. registravimo valstybę;

3.3. registravimo numerį;

3.4. įgulą, keleivius ir gelbėtojų grupės sudėtį ir (arba) ekspertus;

3.5. pagalbai skirtą įrangą ir medžiagas, esančias orlaivyje;

3.6. pakilimo laiką, planuojamą skrydžio maršrutą, numatomą nusileidimo vietą ir laiką.

4. Teikiant pagalbą, orlaivio skrydis vykdomas vadovaujantis Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) standartais ir direktyvomis bei Susitariančiųjų Šalių civilinę aviaciją reglamentuojančiais teisės aktais, jei šioje Sutartyje nenumatyta kitaip.

12 straipsnis

PAGALBOS TEIKIMO IŠLAIDOS

1. Pagalbos prašančioji Šalis neatlygina pagalbą teikiančiajai Šaliai pagalbos teikimo išlaidų, taip pat išlaidų, susidariusių dėl dalinio arba visiško įrangos susidėvėjimo, sugadinimo ar praradimo, jeigu įgaliotosios institucijos raštu nesusitarė kitaip.

2. Pagalbą teikiančioji Šalis atleidžiama nuo mokesčių ir rinkliavų už paslaugas, kurios teikiamos orlaiviui, skirtam pagalbai teikti, skrendant, leidžiantis, laukiant, kylant, taip pat už navigacijos paslaugas.

13 straipsnis

Žalos atlyginimas

1. Viena Susitariančioji Šalis atsisako reikalavimų kitai Susitariančiajai Šaliai atlyginti žalą, jeigu:

1.1. padaryta žalos turtui arba aplinkai, kai ją padarė gelbėtojų grupės narys ir (arba) ekspertas, vykdydamas užduotis, susijusias su šios Sutarties įgyvendinimu;

1.2. gelbėtojų grupės narys ir (arba) ekspertas buvo sužalotas, pakenkta jo sveikatai arba jis žuvo, kai žala padaryta vykdant užduotis, susijusias su šios Sutarties įgyvendinimu.

2. Jeigu pagalbą teikiančiosios Šalies gelbėtojų grupės narys ir (arba) ekspertas, vykdydamas užduotis, susijusias su šios Sutarties įgyvendinimu, išprovokuoja žalą trečiajam asmeniui pagalbos prašančiosios Šalies valstybės teritorijoje, tai už šią žalą atsako pagalbos prašančioji Šalis pagal įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie būtų taikomi, jeigu tą žalą padarytų jos gelbėtojų grupės narys.

3. Šio straipsnio 1 dalies 1.1 ir 1.2 punktai netaikomi, jeigu žala buvo padaryta nepagrįstais veiksmais.

4. Įgaliotosios institucijos bendradarbiauja sprendamos žalos atlyginimo klausimus.

14 straipsnis

INFORMACIJOS NAUDOJIMAS

Jeigu įgaliotosios institucijos raštu nesusitarė kitaip, tai informacija, gauta pagal šią Sutartį, išskyrus informaciją, kuri negali būti paskelbta pagal Susitariančiųjų Šalių valstybių įstatymus ir kitus teisės aktus, gali būti paskelbta ir panaudota pagal nusistovėjusią praktiką ir abiejų Susitariančiųjų Šalių valstybių įstatymus ir kitus teisės aktus.

15 straipsnis

SANTYKIS SU KITOMIS TARPTAUTINĖMIS SUTARTIMIS

Ši Sutartis nepažeidžia Susitariančiųjų Šalių teisių ir įsipareigojimų pagal kitas tarptautines sutartis.

16 straipsnis

GINČŲ SPRENDIMAS

Ginčus, kurie gali kilti dėl šios Sutarties aiškinimo ir taikymo, sprendžia įgaliotosios institucijos derybomis. Nepasiekus tarpusavio susitarimo šiuo būdu, ginčas sprendžiamas diplomatiniais kanalais.

17 straipsnis

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

1. Ši Sutartis įsigalioja gavus paskutinį rašytinį pranešimą apie tai, kad Susitariančiosios Šalys atliko valstybės vidaus procedūras, reikalingas šiai Sutarčiai įsigalioti.
2. Ši Sutartis sudaroma neribotam laikui. Viena Susitariančioji Šalis gali nutraukti šią Sutartį, raštu pranešdama apie tai kitai Susitariančiajai Šaliai.
3. Šios Sutarties galiojimo nutraukimas neturės įtakos pagal ją vykdomai veiklai, pradėtai, bet nebaigta iki jos galiojimo nutraukimo, jei Susitariančiosios Šalys nesusitars kitaip.

Ši Sutartis pasirašyta 2003 m. gruodžio 16 d. Vilniuje dviem egzemplioriais lietuvių ir rusų kalbomis. Abu tekstai turi vienodą teisinę galią.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS VARDU

BALTARUSIJOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS VARDU
